

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič à 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravišтво: Knaifova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Današnja seja Narodne skupščine

Trajno slabo zanimanje. — Nadaljevanje proračunske debate. — Kritika opozicijskih poslancev. — Odslej dnevno dve seji.

Beograd, 7. marca. Današnja seja Narodne skupščine se je pričela ob 10. dopoldne. Tudi današnja seja je bila zelo slabo obiskana. Uvodoma je odgovoril minister Sršić na interpelacijo poslanca Moskovljevića glede postopanja predsednika okrožnega sodišča v Kumanovnem ter izjavil, da je uvedena stroga preiskava. Notranji minister Boža Maksimović je odgovoril na interpelacijo istega interpellanta glede tolmachenja čl. 12. zakona o volilnih imenikih, naglašajoč, da niso potrebna nikakoli pojasnila, ker so zakonske določbe povsem jasne. Posl. Moskovljević je ugotovil, da izdaja notranji minister podrejenim organom posebne odredbe, ki so v nasprotju z zakonskimi določbami.

Skupščina je nato prešla na dnevni red ter nadaljevala načelno razpravo o proračunu. Prvi je govoril Davidovičev, dr. Milan Grol, ugotavljajoč, da kaže predloženi proračun žalostno sliko našega gospodarskega stanja. Iz proračuna je razvidno, da nimajo pravega nobenega smisla za želje in potrebe naroda, marveč stremi le za tem, da si zagotovi nadaljnji obstoj. Vlada ni sposobna, da bi ustvarila vsaj najpotrebnejše zakone, kamoli, da bi izvedla sanacijo vladajoče gospodarske krize. Narod in država gospodarsko propadajo. Leteči dolgovi, ki znašajo nad 6

milijard, v proračunu sploh niso nikjer omenjeni. Vseh 13 milijard se bo potrošilo le za vzdrževanje sedanjega slabega administrativnega stanja, dočim ni za investicije, ki bi bile nujno potrebne, določena niti para. Vlada je gluha za vse pritožbe prebivalstva, in se ne briga niti za njegove kulturne, niti za socialne potrebe. Narod vidi v državi samo ustanovo, ki pobira davke in omejuje svobodo, a mu zato ničesar ne nudi. Razlika med Pašićem in Uzunovićem je le ta, da je Pašić strmel za tem, da obdrži vladu za svojo stranko. Uzunović pa je za sebe in svojo bližnjo okolico. Do take vlade ne more imeti nikakega zaupanja in bo zato glasoval proti proračunu.

Nato je povzel besedo radičev, Vojković, ki je obširno razpravljal o položaju v Slavoniji in v Dalmaciji, ter orisal bedo tamošnjega prebivalstva, naglašajoč, da vlada ne kaže nobene volje, da temu odpravi. Glasoval bo proti proračunu. Za njim je dobil besedo posl. Grga Velimirović, ki v trenutku, ko to poročamo še govori.

Seje Narodne skupščine se bodo od danes naprej vršile tudi popoldne. Generalna debata bo zaključena v sredo zvečer, nakar se bo v petek pričela specialna debata, dočim je četrtekova seja, kakor običajno rezervirana za interpelacije.

Pogajanja med radikali in Davidovičevci

Proračunska debata le pesek v oči. — Prizadevanja za razširjenje vladne koalicije. — Davidovičevcem ponujajo pet ministrstev. — Razširjena vlada bi dobila volilni mandat.

Beograd, 7. marca. V politični situaciji včeraj in danes dopoldne ni bilo beležiti važnejših dogodkov. Večina poslancev je odšla iz Beograda, ker za proračunsko debato v Narodni skupščini ni opazili nikakega zanimanja. Vlada je namreč že vnaprej odločena, da ne pristane na nikake spremembe proračuna, in je zato vsa debata samo pesek v oči. Večje zanimanje se prikazuje šele za sejo v sredo, ko se bo najbrž pričelo prvo glasovanje o proračunu. Klubi so pozvali poslance, naj pridejo do takrat zopet vsi v Beograd.

Vlada si še vedno prizadeva, da bi razširila svojo koalicijo. Ker je Svetozar Pribičević odločno odklonil radikalne ponudbe, so radikali znova začeli iskati stikov z Davidovičevci.

Z vrnemo se za ta angažman za vzemajo klerikalci, ker bi v tej kombinaciji lahko ostali še dalje v vladi. Vendar pa je le malo upanja, da bi pogajanja z Davidovičevci rodila pozitiven rezultat, ker je večina Demokratske zajednice odločno proti sodelovanju z radikali.

Po privatnih, nepotrjenih vesteh se bodo danes ali jutri začela oficijelna pogajanja med vladno večino in Davidovičevci, katerim ponujajo baše pet ministrstev, od teh eno na račun SLS, ki bi potem obdržala samo socialno in kmetijsko ministrstvo. Klerikalci razširjajo tudi vesti, da bi z Davidovičevci razširjena vlada takoj po sprejemu proračuna parlament razpustila in izvedla nove volitve.

Naloge SDS

Pribičevićev govor v Banjaluki.

Beograd, 7. marca. Včeraj se je vršila v Banjaluki konferenca delegatov Samostojne demokratske stranke, katere se je udeležil tudi Svetozar Pribičević. Pribičević je imel na tem zborovanju daljši govor, v katerem je med drugim naglašal: SDS je dobila v bosanski krajini pri zadnjih volitvah nad 25.000 glasov, kar dokazuje, da se stranka tudi v tem delu države vedno bolj širi. Zato je potrebno, da se propaganda in organizacija sistematično nadaljuje. Svetozar Pribičević je nadalje naglasil, da so vesti, ki so bile razširjene v zadnjem času in glasom katerih se radikalna stranka pogaja s SDS za vstop v vlado, povsem netočne. Z radikalno stranko se danes sploh ne more ničče pogajati, ker nikdo ne ve, kdo pravzaprav predstavlja radikalno stranko. SDS ima danes mnogo upanja, da postane jedro nove stranke, ki se bo ustanovila iz vseh onih elementov, ki se zavzemajo za državljansko svobodo in pravi parlamentarizem. Danes gre predvsem za to, da se zaščiti državljanske pravice in prepreči policijska nasilja. Dolžnost celokupne opozicije je, da postavi vladi ultimativno zahtevo v tem pravcu. Treba je sprejeti le tozadevne določbe v finančni zakon, ki morajo iti predvsem za tem, da se depolitizira državna administracija. Zbližanje demokratskih elementov vidno napreduje in tega zbližanja ne bodo mogli zadržati posamezni voditelji, ker se ta zahteva spontano pojavlja od spodaj navzgor.

NOVI MADŽARSKI POSLANIK V BEOGRADU

Beograd, 7. marca. Včeraj je dospel semkaj novoimenovani madžarski poslanik na našem dvoru baron Pavel Forster. Danes dopoldne je posetil ministra zunanjih zadev dr. Ninko Parića, prihodnje dni pa bo sprejel v nastopni avdijenci na dvoru. Naš poslanik na dvoru v Rimu, Milan Rakić je danes odpotoval na svoje novo mesto. Včeraj dopoldne se je dalje časa medil pri zunanjem ministru.

Občni zbor Narodne banke

Izpolnitev Upravnega sveta.

Beograd, 7. marca. Včeraj se je vršil sedmi občni zbor delničarjev Narodne banke kraljevine SHS. Ob številni udeležbi delničarjev je generalni ravnatelj dr. Novaković podal poročilo upravnega odbora, ki je bilo po živahni debati soglasno sprejeto. Vsi govorniki so protestirali zoper postopanje vlade, ki še danes ni imenovala guvernerja, dasi so bili že davno stavljeni tozadevni predlogi. Dosedanjemu guvernerju industrialcu Vajfertu je občni zbor za njegovo postrvovalno delovanje, kateremu se je v prvi vrsti zahvaliti za povzdigo in razvoj zavoda, soglasno izrekal zahvalo in priznanje. Po odobritvi računskih zaključkov in bilance je bil sprejet predlog, da se izplača za minulo leto dividenda v znesku 400 Din za delnico. Pri nato sledenji volitvah so bili mesto izrebranih sedem upravnih svetnikov izvoljeni sledeči: Mihailo Gjurčić, Ljuba Srečković, Pera Milanović, Dr. Kulmer, Dr. Underski, Svetislav Popović, in mesto umrlega dr. Trillerja Ivan Jelačin ml. iz Ljubljane. V nadzorstveni svet so bili izvoljeni Milutin Popović, Azrael Haim in Dragotin Hribar.

ŽREBANJE RAZREDNE LOTERIJE

Beograd, 7. marca. Danes se je vršilo žrebanje razredne loterije. Med drugimi so bili daies izžrebani sledeči večji dobitki št. 35.879 — 60.000 Din; št. 49.971 — 40.000 Din; št. 31.478 — 30.000 Din; št. 77.173 — 10.000 Din; št. 94.247, 92.822 in 122.513 po 8000 Din.

SKLICANJE ODBORA ZA IZENACENJE DAVKOV

Beograd, 7. marca. Za sredo popoldne je sklicana seja odbora za pretres zakona o izenacenju neposrednih davkov. Ta odbor že nad pol leta ni imel nikake seje in se zato to sklicanje smatra kot akt vlade, s katerim naj bi se pomirila opozicija.

Italijanski naklepi z Bolgarijo

Makedonstvujoči naj postanejo orodje italijanskega imperijalizma na Balkanu. — Zloraba bolgarskih naselbin v Albaniji. — Po rimskem nasvetu naj Bolgarija nadaljuje navidezno akcijo za zblizanje z Jugoslavijo.

Beograd, 7. marca. Po avtentičnih informacijah, dobljenih iz gotovih diplomatskih krogov, se Italija nadeja za pomlad velike akcije od strani Bolgarije napram Jugoslaviji. Nedavno bivanje pravka makedonskijuhših generala Protogerova v Rimu in velike priprave za pomladansko komitsko akcijo proti naši državi najbolje potrjujejo, da želi Italija tudi z bolgarske strani izzvati provokacijo naše države. Pokret makedonskijuhših naj bi letošnjo pomlad tvoril uvod v mednarodne komplikacije na Balkanu. Komitska akcija proti našim pokrajinam na jugu pa ne bi prišla z bolgarskega ozemlja, marveč z albanskega. Težnja je v tem, da se ne bi moglo očitati bolgarski vladi, da direktno podpira pokret makedonstvujočih.

Že nekaj mesecev se vršijo intenzivne priprave makedonskega komiteta. Na albanskem teritoriju se že nahajajo organizirane komitske čete, ki se po-

množujejo s prisilno mobilizacijo ob asistenci albanskih oblasti in albanskih podanikov bolgarske narodnosti. V bližini Ohridskega in Prespanskega jezera, torej neposredno pred našo granico, leži 14 vasi z bolgarskim prebivalstvom. Od tod se rekrutirajo komitaši za pomladansko akcijo. Središče se nahaja v največjem selu Belištu, ki leži na albanskem ozemlju. Čete so že formirane in najmoderneje opremljene z orožjem italijanskega izvora.

Paralelno z bolgarsko in albansko komitsko akcijo naj bi po intencijah Italije sledila tudi diplomatska akcija bolgarske vlade na popolnoma nasprotni bazi v smislu sporazumevanja z našo državo. Zamenjal bi se tudi bolgarski poslanik v Beogradu. Pogajanja, ki bi jih bolgarska vlada vodila z našo vlado glede zblizanja, bi seveda služila samo kot manevar, da bi se okupirala pozornost naše države in da bi se paznja vse javnosti odvrnila od pravega položaja.

Nemiri v Albaniji že začenjajo

Ahmed beg Zo'u hoče postati kralj. — Italija izrablja odpor raznih plemen v netenje nemirov. — Vstajo hoče porabiti kot pretvezo za okupacijo Albanije.

Beograd, 7. marca. Dogodkom v Albaniji se posveča v diplomatskih političnih krogih splošna pozornost. O namerah albanskega predsednika Ahmed bega Zo'e se doznajajo zanimive podrobnosti. Kakor že zatrjuje, je Ahmed beg Zo'u pristal na pakt z Italijo samo pod pogojem, da bo proglašen za albanskega kralja. Italija mu je morala obljubiti, da bo dosegla tozadevni pristank vseh ostalih veselel. Kronanje bi se imelo prvotno izvršiti že decembra lanskega leta. Z ozirom na razburjenje, ki je zavladalo po sklenitvi albansko-italijanskega pakta v Jugoslaviji, pa je angleška vlada zahtevala, da se kronanje odgodi. Italijanska diplomacija je podvzela vse, da zadovolji zahtevo Ahmeda bega Zo'e glede proglastitve za kralja.

Pred kratkim je bil dosežen med

Anglijo in Italijo sporazum, da se proglašita Albanija za kraljevino ter dne 27. junija izvrši kronanje Ahmeda bega Zo'e. Kakor se zatrjuje v poučenih krogih, se poedina albanska plemena ne strinjajo s to namero Ahmeda bega Zo'e ter da je radi tega prišlo že do ostrih sporov med njimi in njegovimi agitatorji. To propagando vrše v glavnem italijanski emisarij, ki so po večini preoblečeni italijanski oficirji.

Ti emisariji nastopajo zelo izzivalno; zato je utemeljen sum, da delajo nlašč na izbruh nemirov, ki naj bi povzročili splošno vstajo. To bi potem Italija porabila za zunanji povod, da vojaško okupira Albanijo in jo pretvori v operacijsko bazo za vojno proti Jugoslaviji, s katero fašistovski krogi resno računajo.

Svet Društva narodov

Zeneva, 7. marca. Semkaj so tekotom včerajšnjega dne dospeli zunanji ministri Chamberlain, Briand, dr. Beneš in dr. Stresemann. Med Briandom in Chamberlainom se je vršil včeraj daljši sestanek, danes dopoldne pa sta se sestala Briand in dr. Stresemann. Na obeh sestankih se je razpravljalo o saarskem problemu. Zasedanje sveta Društva narodov se je pričelo danes dopoldne ob 11. Na dnevnici rodu je okrog 30 vprašanih, med katerimi so najvažnejši saarski problem, posojilo Gdanska, vprašanje nemških šol na Poljskem, naseljevanje grških, rumunskih in bolgarskih beguncev in vprašanje mednarodnega pobijanja trgovine z dekleti. Za četrtek se pričakuje prihod predsednika Českoslovaške republike T. G. Masaryka, ki bo najbrž pristopal tudi seji sveta Društva narodov.

Vremenska katastrofa v Severni Afriki

Pariz, 7. marca. Kakor poročajo iz Tunisa, je zavladal včeraj v vsem južnem delu dežele strahovit tajfun, kakršnega ne pomnijo že 30 let. Železniške zveze so popolnoma prekinjene. Mesta Gabes, Teneur in Kajruen so od Tunisa popolnoma odrezane. Veter je prinašal velikanske množice peska. Vse železniške proge so zasute. Iz garnizij so bili odrejeni močni oddelki vojakstva, da očistijo najvažnejše proge. Več vlakov je obtočilo v pesku.

Tudi v Tripolisu vlada že dva dni strahovit vihar, ki je povzročil velika opustošenja. Več beduinskih taborov je popolnoma razdejanih. Na obalah je povzročena precejšnja škoda. Več ladij se je potopilo. Avtomobilska dirka na proti Tunis-Tripolis je bila prekinjena in so morali vsi udeleženci ostati v Gabesu. Več avtomobilov je obtočilo v pesku.

London, 7. marca. Radio-vesti z otoka Mauritiusa poročajo o hudem viharju, ki razsaja že več dni v tamošnji okolici. Mesto in pristanišče Tamatava sta popolnoma uničena. Škoda se čeni nad 100.000 milijonov frankov. Več ladij se je potopilo.

Dr. Korošec nevarno obolen

Beograd, 7. marca. Dr. Korošec je obolen na gripi. Njegovi prijatelji se boje, da bi nastale komplikacije, ki bi lahko postale katastrofalne, zlasti še, ker dr. Korošec že dalje časa bolega na sladkorni bolezni.

Ofenziva stare Ljubljane

Ljubljana, 7. marca.

Hip-hip hura! Tega je še manjkalo. Ravno tega in nišesar drugega, da bo stara Ljubljana dobila zopet staro veljavo. V soboto je stara Ljubljana plesala — na plesih se vedno sondira teren. V nedeljo je prišla le polna konkurenca »Slov. Naroda« — lepote konkurence dajo vedno priliko za vsestransko borbo. In kakor je pokazala včerajšnja nedelja, bo ofenzivo vodila stara Ljubljana.

Bil je včeraj prav za prav pust dan. Deževalo je neprestano, onemogočena je bila vsaka promena in onikani so se vsi, ki so se nadejali lepega izleta v okolico. Navzlic temu pa je življenje v glavnih ulicah bilo posebno tekom dopoldanskih ur neverjetno živo. Pred Slonom, pred Pošto, pred Emono, pred Zvezdo, pa tudi pred posameznimi cerkvami so vedrili stari in mladi gospodje. Ravno to deževno nedeljo so ukrali nekoliko prej kakor je njihova navada, po veselo nategnjenih urah sobotnih večerov. Šla pa je tudi za izredno pomembno stvar — za otvoritev ofenzive v smislu nove lepote konkurence.

V čestiti rodoljubni Ljubljani je pravi znak časa, da se pričenja zopet uveljavljati stara, dobrodrušna, šaljiva moštost. Ves kit in tingeltangel, ki se ga je v letih po vojni navzela mladina, ni vreden počenega groša. Vsa mondana tuja navlaka je kakor pena, ki jo prinese valovi od bogvekd, pa jo zopet razženejo in razblinijo, dočim se prava reka življenja mirno pretaka dalje v svoji stari struji. Ljubljana je s svojo prirediteljno pokazala, da zna biti zopet »stara«, ampak ne po letih in krizih, marveč po načinu življenja, zabave in razvedrila. Zdjaj pa bo v najvišjem udeleževanju pri lepotni konkurenci dokazala, da zna brez kinematografskih pompoz izraziti svojo zdrav in trezno sodbo o najlepši Ljubljanki.

Kakor da bi jih pobožal s čarobno palčico, je seveda otvoritev lokalnega tekmovalstva v lepoti vplivala tudi na ves ljubljanski ženski svet. Med tem ko se že niti Zagebanci ne brigajo več za ljubljansko kariero Miss Jugoslavije in drugih evropskih lepotic, so Ljubljankanke prežele z najrazdostnejšim pričakovanjem, da bodo doma v Ljubljani z domačimi glasovi dobile zasluženo zadoščence in zaslovene kot nesejane kandidatinje za megleni filmski paradiz, marveč kot prave plemenite lepote svojega domačega mesta.

In tako se je torej zgodilo, da je včerajšnja nedelja navzlic deževnemu vremenu prinesla pričetek zabavne ofenzive s takimi le prizori:

— Dovolite, gospodična, Vaše cenjeno ime!

— Ali, za boga, s kom imam čast ... ?

— Ah, no, zaradi lepote konkurence.

— A tako! Prosim ...

Bilo je genljivo opozvati stare in mlade kavalirske oprezovalce, kako so preizkušali svojo podjetnost na glavnih ljubljanskih križiščih. Ta si je nervozno popravljal kravato, kakor da bi mu dušila grlo, drugi je sukal palico, kakor da se suče na žarjavi, tretji je tik vsem drugim pred nosom začel nastopati kakor pravi izpušteni salonski lev ali vsaj kakor kak skrivnostno odločen pariski detektiv. Vendar je treba poudariti, da so najprijetnejši odziv na ulici, na večerni promenadi kakor tudi zvečer v kavarnah dobili oni kavalirji stare sorte, ki niso nič opletali s sladkimi frazami, marveč po domače razodeli: tako in tako ...

V uredništvo prispevajo prve glasovnice. Začetek obeta izredno uspešen rezultat. O, ne bomo razodevali nikakih intimnosti, lahko pa rečemo: ofenziva stare Ljubljane je v nedeljo prišla na celi črti in bo vsakorok končala tako, da ne bo ne krvi ne poraza, marveč samo zmaga obojih — volilcev in izvoljenih.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Effekti. 70dšt. investicijsko posojilo 88, 89, Vojna škoda 343, zadolžnice Kranjske deželne banke 20, 22, zastavni listi Kranjske deželne banke 20, 22, Celjska poeojilnica 195, 197, Ljubljanska kreditna banka 150, Merkantilna Koeveje 99, 100, Pratištediona 925, Kreditni zavod 160, 170, Strojne tovarne 85, Trbovlje 420, Vevče 120, Stavbna družba 55, 65, Seširc 104.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize. Amsterdam 22.772 — 22.832, Dunaj 800.50 — 803.50, Berlin 13.49 — 13.52, Budimpešta 994.50 — 997.50, Italija 249.02 — 251.02, London 276 — 276.80, Newyork ček 56.75 — 56.95, Pariz 222.50 — 224.50, Praga 168.30 — 169.10, Curih 10.94 — 10.97.

INOZEMSKJE BORZE.

Curih: Beograd 9.13, Pariz 20.8325, Newyork 520, London 25.8825, Milan 22.36, Praga 15.40, Dunaj 78.20.

Trst: Beograd 39.99, London 110.55, Curih 438.30.

Enotna fronta narodnega delavstva

Občni zbor Narodne strokovne zveze. — Udeležba iz vse Slovenije. — Krasna manifestacija za strnjeno naprednega in narodnega delavstva.

Včeraj dopoldne se je vršil v ljubljanskem Narodnem domu ustanovni občni zbor Narodne strokovne zveze. Zborovanje, ki ga je otvoril predsednik g. Juvan, je bila krasna manifestacija naprednih strokovnih organizacij za enotno fronto delavstva. Navzočih je bilo 77 delegatov, ki so zastopali 7 podružnic iz vseh krajev Slovenije.

G. Juvan je v uvodu pozdravil vse navzoče, zlasti toplo pa zastopnika NSS in SDS gg. Tavčarja in Zebala. V nadaljnjem svojem govoru je poudarjal pomen današnjega obnega zbora. Narodno delavstvo se mora združiti v enotno organizacijo, vsako cepjenje sil je škodljivo. Narodno socialna zveza in Samostojna strokovna Unija sta se že lansko leto zadinjili za skupen nastop naprednega delavstva. Od 28. marca 1926 dalje delujeta oba odbora skupno. Današnji občni zbor je likvidacija dosedanjega stanja, je pa tudi dan ustanovitve enotne fronte narodnega proletarijata v Sloveniji (Viharno odobranje). Uspeh skupnega nastopa obeh strokovnih naprednih organizacij se je pokazal že pri volitvah v delavsko zbornico, kjer smo dosegli 8500 glasov in primerno zastopstvo v zbornici. Odveč je poudarjati važen dogodek strnitve narodnega delavstva, ki je celo internacionalno delavstvo popolnoma razdvojeno. Mi nismo nova organizacija. Danes praznujemo dva jubileja: 20 letnico ustanovitve pripravljalnega odbora v Ljubljani in 15 letnico ustanovitve Narodno-socialne zveze.

Položaj delavstva — je nadaljeval govornik — danes ni rožnat. Živimo v dobi težke gospodarske krize, ki je najhujše prizadela naš delavski življenj. Brezposelnost je ogromna. Medze delavstva so minimalne, odvzeti se mu hoče tudi osemurnik. Večina delavstva je brez kolektivnih pogodb. Važna pridobitev so obratni zaupniki, žal pa je večina podjetij še brez njih. Če hoče delavstvo doseči svoje pravice, mora nastopiti enotno.

Govornik se je dalje dotaknil stanovanjskega vprašanja, ki je eno najžalostnejših poglavič naše dobe in čigar rešitev je izredne važnosti; razpravljaj je o naši socialni zakonodaji, za katero vlada nima pravega smisla. Zakon za zaščito delavstva sicer odgovarja modernim socialnim zahtevam, a se ne izvaja. Mesto, da se da delavstvu zaslužek, se mu ga jemlje. Vlada je uvedla sramotni davek na ročno delo, ki ga je treba odpraviti. Imamo sicer ministrstvo za socialno politiko, toda to je navadno zasledeno po osebah, ki nimajo socialnega čuta.

Pričakovati je, da se bodo sčasoma razvile tri enotne fronte delavstva, marksistična, krščansko socialna in narodna. Kedar bodo te tri fronte stvorene, bo dana tudi baza za skupen nastop vsega delavstva. Organizacijo je treba razširiti tudi na jug, obenem pa moramo ostati v tesnih stikih s slovenskim delavstvom. Tesne so že danes vezi z brati Čehi. V naše organizacije je pritegniti tudi mladino. Govornik je zaključil svoj govor z vzklikom: «Naj živi Narodna strokovna zveza! Naj živi jugoslovanski proletarijat!»

V imenu NSS je pozdravil občni zbor g. Urbančič kot delegat NSS. Pozdravljala skupen uspeh obeh strokovnih organizacij in želi obilo uspeha.

V imenu SDS in v imenu Naprednega bloka oblastne skupščine je pozdravil občni zbor g. Zebal. Pozival je na strnjeno in složen nastop naprednega delavstva.

V imenu predsedstva Delavske zbornice se je oglašil g. Tavčar. Povdarjal je, da naj bo tudi strokovna organizacija naprednega delavstva bojna organizacija. Enotne strokovne organizacije so hrbenica Delavske zbornice. Odločno se protivi nameni ministra za šume in rude, ki je izjavil, da delavci bratovskih skladnic ne spadajo v delokrog Delavske zbornice, hoteč s tem okrniti moč zbornice.

Dr. Bohinec je imel nato obširen

in stvaren točno izceliran govor o nalogah in ciljih Narodne strokovne zveze. Njegov nad eno uro trajajoč govor, v katerem je zlasti podčrtal narodnost strokovnih organizacij, je bil sprejet z viharim aplavzom.

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik Rud. Juvan, I. podpredsednik Janko Grašič, II. podpredsednik Rado Pivko, I. tajnik dr. Joža Bohinec, II. tajnik Ivan Tavčar, I. blaginjak Albin Tomc, II. blaginjak Karel Oblak; odborniki: Anton Varšek, Avg. Slanin, Pavle Cesar, Miha Brilej, Jernej Kaplja, Pavel Dornik, Joško Bezjak, Valentin Muschet, Vinko Derča, Iv. Novak, Zmagoslav Felician, Vinko Sedlar. — Nadzorstvo: Tine Stopar, Ivan Podlipnik.

Pri slučajnostih je bil sprejet poslovnik. Sklepalo se je o proslavi 1. maja in o agitaciji za «Novo Pravdo», nakar je bila soglasno sprejeta naslednja RESOLUCIJA.

Ker se zavedamo, da je tako obstoj države, njena moč na znotraj in zunaj, kakor obstoj in razvoj naroda odvisen od izmenjave pravic in dolžnosti in od gospodarske utrditve posameznika, moramo zahtevati intenzivno socialnogospodarsko zaščito vseh gospodarsko ogroženih slojev in razredov.

Verujemo v gonilo silo narodnosti, ki nam daje etično in moralno moč, zato smatramo, da je ureditve naših stremenj močnega le v organizaciji, ki sloni na moralnih temeljih socioloških ednic družine in naroda. Priznavamo in hočemo mednarodno solidarnost, toda le na načelu enakopravnosti in bratstva.

V strokovnih organizacijah vidimo osnovni temelj za ureditve našega programa. Zato moramo zahtevati za te organizacije popolno svobodo in zaščito. Te organizacije so del organiziranja človeške družbe v njeno moralno in etično izpopolnitev.

Politična svoboda naroda, ki se vidno izraža v samostojni državi, je za nas osnovna za socialno svobodo. Zato nam je ohranitev in utrditev države za doseg naših ciljev nujno potrebna.

Živela narodna delavska solidarnost! Živela svoboda država! Živela svoboda strokovnih organizacij!

Navodila za odmero davkov v letu 1927

V poslednjem času se ponavljajo časopisni napadi na finančnega delegata v Ljubljani, češ, da je izdal davčnim oblastvom tajna navodila, da naj izterjuje davčne zastanke z vsoto strogosti, da morajo za leto 1927 odmeriti davke v dosedajni višini. Z ozirom na to objavlja finančna delegacija uradno, da je izdala letos eno samo okrožnico z dne 11. februarja 1927, št. I A 821, ki se glasi dobesedno:

«Da bo priredba osebnih davkov tudi letos pravočasno končana, naročam naslovom: 1. Da pripravijo za priredbo dohodnine za davčno leto 1927 tako pospešeno, da bodo mogli sklicati cenilne komisije za ocenilne okraje manjše in srednje obsega že meseca maja t. l. Do teh terminov je odmeriti tudi rentnino po napovedi. Izkaže o številu stavljenih odmeritvah predlogov naj mi naslovi predlagajo točno na dan 1. in 16. vsakega meseca izda dne 16. marca 1927 in sicer na dosegljem obrazcu.

Proti predpisu dohodnine za leto 1927 vlozene prizive naj naslovi inštruirajo in obravnavajo tako pravočasno, da jih bo imela delegacija od oblastev manjšega in srednjega obsega koncem oktobra t. l. že v rokah. 2. Zaradi pravočasnega dokončanja priredbe davka na poslovni promet in davka od zaslužka telesnih delavcev opozarjam naslovo ponovno na v. t. ukazjih odlokih z dne 1. decembra 1926, št. I A 6799 in z dne 6. oktobra 1925, št. I A 2201 odredene termine in sicer za davek na poslovni promet 30. april, za davek na ročno delo pa 15. marec.

Hišnim poslom, ki so zaposleni izključno v zasebnem gospodarstvu, naj naslovi v smislu drugega odstavka točke 4. razglasa delegacije z dne 6. oktobra 1925, št. 2201/1. Uradnega lista št. 318/95 z dne 12. oktobra 1925 uradoma izločajo eno tretjino ugotovljenega letnega zaslužka kot odškodnino za ostanek dela in davek odmerijo le tedaj, če obsega presega 5000 Din.

Delegat ministra financ: Dr. Savnik I. r.

Masarykova proslava v Ljubljani

Proslava 77. rojstnega dne prezidenta Masaryka je sinoči zopet združila v okusno okrašen dvorani Kazine odlično ljubljansko družbo. Poleg bratov Čehoslovakov, bivajočih v Ljubljani, se je spretno aranžirane proslave udeležila precej številna ljubljanska elita z volajskimi in civilnim honoracijami na čelu. Velika shka Masaryka je bila obkrožena z lovorjem in čsl. trikoloro, sredi dvorane, okusno opremljene z zelenjem, pa je dominirala krasna palma, istotako opletena s trikoloro.

Slavnost je otvorila godba Dravske divizije z uverturo iz «Libuše», nakar je predsednik Čsl.-jugosl. lige g. dr. Kramer v ponosnih besedah obeležil pomen slavnosti in predlagal brzojavni pozdrav prezidentu Masaryku, kar je bilo sprejeto z burnim odobravanjem. Istotako so udeleženci najvažnejše sprejeli pozdravne besede predsednika Čsl. obce g. prof. Vedrala, ki je predlagal pozdravno brzojavko kralju Aleksandru.

Slavnostno akademijo je otvorila primadona ga. Žaludova, ki je ob spremljevanju g. dirigenta Balatke s svežim bleskom svojega glasu odpevala ario iz «Libuše» in nekaj narodnih pesmi. Prelovčev kvartet je v prelepi harmoniji podal Mirko »Katicico«, a g. Svetozar Banovec je briljiral z Lajovčev »Serenado« in nekaterimi koroškimi pesmimi. Nad vse simpatičen intermezzo je bil govor čsl. konzula g. dr. Františka Resla, ki je povedal nekaj prikupnih anekdot iz življenja tatička Masaryka. Za zaključek je zopet nastopil Prelovčev kvartet. Uspeh celotne akademije je svedočilo splošno burno odobravanje vseh točk programa.

Po akademiji se je razvila prosta zabava, ki je potekala v znani bratski pristrčnosti. Godba Dravske divizije je vestno skrbela, da tudi navdušeni plesni pari niso bili prikrajšani.

Občni zbor Splošnega ženskega društva v Ljubljani

Včeraj popoldne se je vršil v društvenih prostorih Splošnega ženskega društva njegov redni občni zbor, ki je bil obenem intimo slavlje 25letnice te najstarejše kulturne in feministične organizacije našega žensstva. Zato so se udeležile obnega zbora tudi delegatke drugih ženskih društev. Predsednica ga. Tavčarjeva je pozdravila navzoče, podala kratek historijat postanka Splošnega ženskega društva, izrekla zahvalo gosp. akad. slikarici Hel. Vurnikovici za njeno pomoč pri razstavi «Slovenska žena» ter marljivim odbornicam: R. Vasičevi, M. Bajtovi, M. Govčkarjevi, L. Leskovecovi, Vidi Lapajnejevi, Mari Jansa-Hille, Leji Kobalovi i. dr. Dalje se je spominjala umrlih članic ter pozvala zlasti mlajše, da nadaljujejo z ljubeznijo nalogo, ki jo vrši društvo že 25 let.

Gđna. M. Bajtova je podala izbrano tajniško poročilo. Odbor je osredotočil vse svoje delo v veliki razstavi «Slovenska žena», zamiselke g. Minke Govčkarjeve ter v izdaji kulturno in literarno-historičnega ženskega zbornika, tudi v uredništvu g. Govčkarjeve. Javni predavanja sta imela g. Mila Simičeva iz Beograda: Vloga žene v družbi in državi ter ga. M. Govčkarjeva: Zofka Kvedrova, njeno življenje in delovanje (s komemoracijo).

Da se zaščiti domača čipkarska obrt, je odbor oddal potom centrale NZS v Beogradu ministru za trgovino in obrt prošnjo, naj vpele visoko carino na uvoz tujih čipk. Prepise je poslal slovenskim poslanskim klubom. Odbor je poskrbel «Zenskem zavodu za domačo čipkarsko obrt» brezplačne prostore za razstavo v Beogradu. Odbor se je udeležil raznih proslav in prireditvev ter je sodeloval pri Materinskem dnevu in zbiral prispevke za poplavljenice. Društvena predsednica je priredila v oktobru čehoslovanskim parlamentarcem čajanko, ki so se je udeležile tudi zastopnice ostalih ženskih društev. Čehoslovanske parlamentarke so imele pri tej priliki kratka predavanja. Preminulim: Mariji Trdinovi, Zofki Kvedrovi in Ivanki Kobličevi je priredil odbor skupno žalno sejo. Odbor se je na pristojnem mestu zavezal za uradniške sirote. Velika društvena knjižnica se je pomnožila za več sto modernih knjig. Rednih sej je imel odbor 15, za razstavo pa še posebej 28.

Iz blaginjskega poročila g. Iv. Leskovec izvaja: društvenih dohodkov je bilo

Din 21.061.71, izdatkov Din 24.472.38, primanjkljaja 3.410.67. Blagajna razstave: dohodkov Din 47.472.95, izdatkov Din 40.027.55 par; prebitka Din 7.445.40.

Pri slučajnostih je predlagala ga. Tavčarjeva ustanovitev lastnega ženskega doma. Ženske delajo in so delale za vse različne domove in društva, a ženska društva se brez strehe. Predlog je bil po zanimivi debati sprejet. Nadalje se je sprožilo vprašanje šolnine za zanikarne učence (ga. V. da Lapajne) ter obravnavalo postopanje s služkinjami pri bolniški blaginji (ga. Amalija Prijateljjeva). Po izvolitvi odbora je odbornica ga. El. Berbučeva izrekla zahvalo g. Fr. Tavčarjevi in M. Govčkarjevi, ki sta vseh 5 let vršili posel predsednice, oziroma tajnice ter jima je odbor poklonil umetniško izdelani diplom M. Gasparija. Jubilantkama so izrekle čestitke in pohvale zastopnice ženskega pokreta, Fem. Alijanse, Kluba Primork, Kola jugoslovanskih sester, Društva slov. učiteljic, Udruge srb. učiteljic in zastopnica ljubljanskih Srbinj, nakar je bil občni zbor zaključen.

Sport

Tekme za pokal LNP

Hermes—Krkovo 9:0 (3:0). Včeraj je bila v Ljubljani otvorjena nogometna sezona s prvim kolom tekem za pokal LNP. Jupiter Phivus sportnikom ni bil preveč naklonjen, zakaj deževalo je skoraj ves dan. Zato tudi terenske prilike niso bile baš rožnate, trpel pa je tudi obisk. Hermes je trčil na šibkega nasprotnika in ga je z lahkoto odpravil v razmerju 9:0 (3:0). Prvi polčas je Krkovo nudilo še zadosten odpor, v drugem pa je bila večina izrazev že izčrpana. Hermes je bil v dobri kondiciji. Učeljavil se je zlasti napad, ki ga je spretno dirigiral Zalokar. Tekmo je korektno sodil g. Smolec.

Ilirija—Panonia 21:0 (9:0). Tekma Ilirija—Panonia je bila zelo monotona, ker se je vršila pretežno na strani Panonije. Panonija, ki a priori ni imela nobenih šans, je igrala popolno inferiorno vlogo in je bila nasprotniku izročena na milost in nemilost. Tehnično ugotovljeno moštvo Ilirije je nasprotnika, ki se na težkem terenu ni znašel, popolnoma pogazilo. Najboljši moštvo Panonije je bil vratar, ki je kljub visokemu porazu pariral nebroj bomb. Sodil je zadovoljno g. Kemperle.

Trening tekma: Primorje: Slovan—Svoboda komb. je končala z zmago Primorja v razmerju 3:0. Vršla se je samo 45 minut.

Izvenljudijski nogomet.

ZAGREB: Pokalne: Hask—Derby 3:1 (1:1). Prvenstvene: Concordia—Železnica 4:2 (2:2). Viktorija—Tipografijska 5:1 (2:0). Uskok—Tipografijska 7:2. Sparta—Makabi 2:2.

SARAJEVO: Slavija: Hajduk 2:0. DUNAJ: Prvenstvene: Austria: Rapid 2:1 (1:0). Hakoah: Sportklub 1:1 (0:0). Wacker: Stimmering 4:2 (2:0). Vienna: Slovan 3:1 (1:1).

PRAGA: Slavija—Nuselsky 2:1; Sparta: Kladno 2:1; Viktorija, Žižkov: Meteor VIII. 6:1; CAFC: Vrsovice 1:1. DFC: Viktorija, Píseni 4:3.

BUDIMPEŠTA: Upești: Saharia 2:0; Bastia: Vasa 3:0; FTC: Kispesti 6:2; MTK: «33» 2:0.

ITALIJA: Hellas: Modena 1:0; Internazionale: Brescia 4:1; Genova: Alba 3:1; Juventus: Napoli 8:0; Pro Vercelli: Casale 0:0. Torino: Doria 2:1.

ALEKSANDRIJA: Gradjanski—reprezentanca Aleksandrije 1:1 (0:1). — Gradjanski igra 10. 12. in 13. t. m. še v Atenah.

— Prva nogometna gostovanja v Ljubljani. V nedeljo igra v Ljubljani z Ilirijo prvorazredni zagrebški Derby. Tekom marca pridejo najbrž še nekateri drugi klubi, za veliko noč pa je Ilirija pridobila klub Upești iz Budimpešte.

— Iz LHP (Službeno). Danes ob 20. seja upravnega odbora v kavarni «Emona».

— Tajnik

Danes

Ljubav ki ubija...

ELITNI KINO MATICA

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Ponedeljek, 7. marca 1927; katoličani: Tomaž; pravoslavni: 22. februarja, Markvirije.

Jutri: Torč, 8. marca 1927; katoličani: Františka, pravoslavni: 23. februarja, Polikarp.

DANASNE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama: «Gobsek». E. — Opera: Zaprt.

Kino: Matica: «Ljubav, ki ubija». — Dvor: «Ljubav grofice Nataše». — Ideal: «Mladi Habsburžani».

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Bohinc, Rimska cesta; Levstek, Resljeva cesta. — Jutri: Piccoli, Dunajska cesta; Bakarčič, Karlovska cesta.

Radičeva ženitvena diktatura

Ne samo dnevnice, dajate in usoda mandata, marveč tudi ženitev diktira Radič svojim postancem. V soboto je pravil novinarjem:

— Neozhejeni politiki so navadno lumpi. Jaz vsaj ne poznam izjeme, a morda je tudi ni. Nesrečno oženjeni pa gredo tudi po isti poti. Zato je potrebno, da se vsakdo prej srečno poroči, preden se začne baviti s politiko. — Mar se torej morajo vaši poslanci poročiti? so vprašali novinarji.

— Dabome! Vsak, ki ni oženjen, dobi rok, in če se ne poroči, ga vržemo ven!

— A dr. Kežman (ki je duhovnik)?

E, vidite, zato pa ni bil minister...

Torej zares ni šala, biti radičevski poslanec.

Prosveta

Repetoar Narodnega gledališča

DRAMA.

Ponedeljek, 7.: «Gobsek». E.

Torek, 8.: Recitacijski večer Srečka Kosove. Izv.

Sreda, 9.: «Božji človek». A.

OPERA.

Ponedeljek, 7.: Zaprt.

Torek, 8.: Zaprt.

Sreda, 9.: «Tajda». Premijera. Izv.

Beethoven: IX. simfonija. To delo slavnega klasika prištevajo vsi glasbeniki krog ne le med največja in pomembnejša dela Beethovnova, ampak ga smatrajo kot eno najuglednejših del celotne glasbene literature vseh časov in narodov. Beethoven pa se tu tudi sam za to svojo poslednjo simfonijo pripravil z vso intenzivnostjo. Prvi zapiski in osnutki datirajo že v leto 1817, in šele po preteku treh let je zaključil delo s Schillerjevo odo «Radosti», katero je komponiral kot sklepni stavek svoje IX. simfonije za veliki orkester, soli in mešani zbor. IX. simfonija je čista umetnost in vsi smatrajo kot nekaj poseben ponos, kjerkoli se to večno lepo delo izvaja. Ljubljansko izvedbo vodi v četrtke ravnatelj opere g. Mirko Polić, na Jožefovo pa v višji kapelnik g. dr. Josip Cerin. Koncert se vrši obkraj v Unionski dvorani, vstopnice se že dobe v Matični knjižnici.

Klavirski večer Jadvige Poženlove se vrši v ponedeljek 14. t. m. v Filharmonski dvorani. O programu in avtorjih kaj več v prihodnjih dneh. Predprodaja vstopnic v Matični knjižnici.

Premijera Sattnerjeve opere «Tajda» se vrši v sredo dne 9. t. m. Zasedba te izvirne slovenske opere je sledeča: Urh višoski, star slep grajščak (g. Betetto); Tajda, njegova hči (ga. Lovsetova); Erazem Osojski, mladi plemič (g. Kovač); Jurij, sholar, njegov spremljevalec (g. Zupan); Marjetica, Tajdina spremljevalka (ga. Ribičeva); Severus, magister (g. Mohorič); Gersmana, bogata meščanka (ga. Poličeva); Kasra, kmetica (gđ. Asejeva); Padrone ladje «Santa Fe» (g. Subelj); krmilar (g. Sekula); stavec (g. Perko); starka (gđ. Potučkova); mornar (g. Janko); neznanec (g. Gregorin). Poleg tega nastopajo tudi romarji, bratje sv. Jakoba, mornarji in roparji. — Prvo dejanje se vrši na naši obali, drugo na ladji «Santa Fe» tretje pred katedralo v Santiago. Nove dekoracije je po načrtu scenografa g. Vavpotiča naslikal g. Skrušny.

Naznanilo

Kdor želi imeti letos prvovrstno in najmodernejšo slikarijo, naj naroči le pri tvrdki

Ivan Martinc,

sobni stikar in pleskar, LJUBLJANA, Poljska cesta 20.

— Konkurenčne solidne cene! —

Ladislav Vladyka:

21

Skrivnost mrtvašnice

Roman.

— Pa vendar ne misliš reči, da ima Hora s podjetjem slabe namene?

Njena nestrpnost in razburjenost je vidno naraščala.

— Moj bog, kako neokretne možgane imaš. Misliš sem, da si razboritejši. Kovačik je nekaj časa molčal, potem pa pripomnil:

— Recimo, da nočem razumeti.

— Toda Jarko, Jarušek moj, razumi vendar, razumi, saj to je baš tisto, kar hočem od tebe.

— Bilo bi brez pomena, saj ti ne morem pomagati.

Božala mu je roko.

— Čuj, Jarko, vedno si mi bil dober tovariš.

— Da, bil sem, kar izvoli se spomniti, da nisem od tebe nikoli ničesar zahteval.

— Ne jabolč, ne hrušč, ne likerja, ne kave. ničesar nisi prosil, vse sem ti morala ponuditi sama. Si pač zelo skromen. Nikoli mi ni prišlo na misel, da bi me mogel poljubiti.

Odgovoril ji je z ironičnim nasmehom.

— Jarko, ali hočeš, da te poljubim? Iztegnil je roko, kakor da se brani.

— Bog varuj! Ne ubijaj tovariša!

— Nikar se ne boj, saj te hočem poljubiti samo kot tovariša. Vedno sem videla v tebi samo tovariša in zakaj bi ti tega ne povedala zdaj, ko je že tema in ko me ne vidiš. — Tudi, kadar plešem s teboj, plešem kot s tovarišem in mislim na drugega.

— Torej izvršujem prav za prav samo funkcijo gonilne sile, ki znaša približno eno HP.

— Ne jezi se, saj te nisem hotela žaliti. Imam te rada kot prijatelja, brez hinavščine in kakršnihkoli skrtvinih namenov.

— Pazil bom torej da ne boš mogla uganjati hinavščine. Kaj pa, če zahrepenim kdaj po tebi tudi drugače?

— Ne bojim se. Uverjena sem, da ne zahrepeniš. Nikar ne stori tega, o smehil si se.

— Tak tako? Hvala lepa!

Njena roka je zopet obležala na njegov.

— Jarko, vrniva se k oni hišici.

— Ali bi šla rada domov?

— K enodružinski hišici z dvema vhodoma.

— Je-li vseeno, skozi katera vrata vstopiva?

— Doslej ne, toda v bodoče mora biti vseeno.

— Izvoli me voditi sama.

Zdelo se je, da išče primerne besede.

— Ali ti je znana tverda Hora in dr.?

— Malo, na borzi ne igram in tudi nimam kaj zastaviti. Spominjam se pa, da je nekdo neke govori o tej tvrdki in trdil, da zelo dobro nese.

— To je res, tvrdka stoji na zelo dobrih nozauh.

— Čestitam, seveda.

— Nikar, počakaj, kakšen bo konec.

— Saj je vendar tvoj mož družabnik.

— Je, toda z neznatnim deležem. pravi gospodar je Hora. Da boš bolje razumel, ti moram povedati, da je zaslužil Hora težke tisočake na borzi v času, ko je šlo verižništvo v klasje.

Zdaj borzne spekulacije ne gredo več gladko od rok. Ko se je verižništvo poleglo in ko je bilo potrebno na borzi tudi strokovno znanje, je bilo Horovo slavo konec.

Danes!

Danes!

Danes!

MLADI HABSBURŽAN

Mladi Habsburžan v mrežah pikantne in rafinirane plesalke (Ellen Kürti), katera pa ni imela pri njem sreče. — Interesantni princ se zalubi v srčkan Dunajčanko. — Oče skuša vse preprečiti. — Hči mora ostaviti dom. — Borba in ljubezen uboga dekleta (Liane Haid). — Ves film izdelan v najboljšem tempu, razkošno opremljen; igralci na višku.

Pride: Film iz detektivskega življenja

STUART WEBS v pasti

(Sale depot)

Igralci: Aud Egede Nissen, Johannes Riemann, Jakob Tiedke, Imogen Robertson, Erich Kaiser Titz in Ernst Reicher. — Film senzacij, razburjenja in detektivskih trikov.

Predstave ob: 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

KINO »IDEAL«.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 7. marca 1927.

— 77-letnica prezidenta Masaryka. Danes praznuje bratski češkoslovaški narod 77-letnico rojstva ustanovitelja in prvega prezidenta svobodne češkoslovaške države dr. T. G. Masaryka. Vsi češkoslovaški listi ne glede na politično smer priobčujejo ob tej priliki jubilejne članke, v katerih se s hvaležnostjo spominjajo Masarykovih zaslug za osvobodjenje podjarmljenih slovaških narodov in žele jubilej, da bi ga usoda ohranila mladi državi še mnogo let. Tudi mi se pridružujemo Masarykovim gratulantom z iskreno željo, da bi ostal si volasi prezident še dolgo let na krmi bratske češkoslovaške države.

— Spremembe v naši vojski. Za komandanta 40. pešpolka je imenovan polkovnik Dragan Korans, za komandanta celjskega vojnega okroga pa polkovnik Dragotin Pulic.

— Iz zdravniške službe. Z odlokom ministrstva za narodno zdravje je imenovan za zdravnika pripravnika pri splošni bolnici v Mariboru dr. Janko Pihler.

— Spremembe v sodni službi. Za pravnega praktika v območju deželne sodišča v Ljubljani je imenovan Jernej Stane, za pisarniškega oficijanta zvanjčnika pri okrajnem sodišču v Murski Soboti pa bivši pisarniški oficijant Stefan Friedrich.

— Novi ravnatelj drž. kmetijske šole na Grmu g. inž. Anton Podgornik je nastopil svoje mesto dne 3. t. m. Želimo mu, da bi v težkih razmerah in pomanjkanju, ki ga zavod sedaj preživlja, dosegel čim več uspehov.

— Imenovanja v prosvetnem ministru. Gimn. profesor Vincenc Marinko je imenovan za direktorja gimnazije v Požeju; za docenta filozofske fakultete beogradske univerze je imenovan dr. Milan Budimir. — Razpisane sodne službe. Pri deželni sodišču v Ljubljani se odda mesto okrajnega sodnika, pri okrajnem sodišču v Sevnici mesto sodnega predstojnika, pri okrajnem sodišču v Ljutomeru mesto sodnega predstojnika, v jetnišnici deželne sodišča v Ljubljani pa mesto jetniškega upravitelja v II. kategoriji.

— Ekskurzija nemških gospodarskih krogov v Jugoslavijo. Mednarodni prometni urad lipškega veleposla je se obrnil na družbo »Putnik« v Beogradu s prošnjo, naj bi organizirala potovanja zastopnikov nemške industrije in trgovine po Jugoslaviji. Prometni urad lipškega veleposla je že začel organizirati take ekskurzije. Prvo propagandistično potovanje nemških gospodarskih krogov po Jugoslavijo bo v aprilu, ko prispe v našo državo 60 zastopnikov nemške industrije in trgovine, med njimi tudi nekaj novinarjev. Nemški gospodarski krogi se nameravajo ustaviti najprej v Sloveniji, od koder odpotujejo v Zagreb, Beograd, Mladonovac, Stalač, Čačak, Višegrad, Sarajevo, Dubrovnik, Cetinje, Split in Sušak. Ekskurzija bo trajala mesec dni. Generalna direkcija državnih železnic je dovolila prvi skupini nemških industrijalcev in trgovcev polovično vožnjo na naših železnicah.

— Odpravljen carinski oddelek. Finančno ministstvo je sklenilo, da se oddelek Hoteleščica carinarnice na Rakeku kot nepotreben odpravi. Carinarnica na Rakeku mora likvidirati ta oddelek najkasneje do 15. marca.

— Stanlost železniških delavcev. Prometni minister je poveril posebni komisiji izdelavo novega pravilnika o stalnosti delavcev, zaposlenih v železniških delavnicah in na progah. V zvezi s tem pravilnikom so razni poslanci pri ministru intervenirali, da bi se po sprejetju novega pravilnika ne vršile več redukcije železniškega strokovnega osebja.

— Stanovanja za železničarje. Centralni odbor Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev je poslal prometnemu ministru spomenico zagrebške sekcije, v kateri so podrobna navodila o graditvi stanovanjskih hiš za železničarje. Spomenica zahteva, naj prometno ministru poskrbi v prvi vrsti za stanovanja onih železničarjev, ki stanujejo s svojimi rodbinami v vagonih. Samo v območju zagrebške direkcije je toliko vagonarjev, da bi znašali stroški za njihova stanovanja nad 16 milijonov Din.

— Živalske kužne bolezni v ljubljanski oblasti. Od 21. do 27. februarja so se pojavile v ljubljanski oblasti sledeče živalske kužne bolezni: konjski garlj 1 slučaj, vrančni prisad 2, steklina 1, svinjska kuga 5 in svinjska rdečica 1.

— 26. redni občni zbor Trgovskega društva »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani se vrši v sredo dne 9. marca 1927 ob pol 8. zvečer v mali dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Beethovnova ulica z običajnim dnevnim redom. — Odbor 257/n

— Usposobljenostne preizkušnje za osnovne šole se prične na drž. moš. učiteljsko v Ljubljani dne 29. aprila 1927 ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje za

pripravi k usposobljenosti preizkušnji se naj predložijo po običajni uradni poti pravčasno pristojnemu sreskemu šolskemu nadzorniku, da bodo najkasneje do dne 20. aprila v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripravljen, se bo pravčasno obvestil, posebna vabila k izpitu se ne bodo pošiljala. — Izpraševalna komisija za osnovne in meščanske šole v Ljubljani.

— Usposobljenostni izpiti na moškem učiteljsko v Mariboru se prične 20. aprila 1927. Pravilno kolekovane prošnje naj se potom šolskega vodstva in srezkega nadzornika predložijo predsedniku komisije do 10. aprila 1927. K prošnjam za dopolnilni izpiti naj privije vsakdo tudi dosedanje izpriževalo usposobljenosti za poučevanje na osnovnih šolah. — Predsednik izpraševalne komisije: dr. Potočnik.

— Olajšave za splavarje. Prometno ministristvo je dovolilo domov se vračajočim splavarjem polovično vožnjo na železnici. Splavarji, ki so s splavi prispeli do cilja, imajo pravico na povratku domov do polovične vožnje v III. razredu, toda samo za vožnjo nad 50 km. Splavarji si morajo preskrbeti pri postaji, ki je najbližja njihovem bivadišču, posebne legitimacije, ki veljajo po 1 Din.

— Štefica Vidačič — mis Europa. Kakor znano, sta pri zaključku konkurence Fanameta na Dunaju zmagali Jugoslovenka Štefica Vidačičeva in Poljakinja Angela Bogucka. Obe sta bili povabljeni v Berlin, kjer sta položili praktično preskušnjo o svoji usposobljenosti za film. Tekmovanje je končalo z zmago Štefice, ki je dobila s tem ponosni naslov »mis Europa«, in kar je vredno še več, filmski angažman z 20.000 Din mesečne plače.

— Smrtina kosa. Danes je umrl po dolgi mučni bolezni v Spodnji Šiški uradnik gradbene direkcije g. Bruno Fava iz znane šišenske bivše restavratske rodbine, brat g. profesorja Fava v Mariboru. Pogreb bo v sredo, dne 8. t. m. ob 15. pop. iz Medvedove ulice 38 pri gorenjskem kolodvoru. Blag mu spomin!

— Ostra obsodba šoferke. V Mostarju je bila gospa Jerka Bogdanovičeva, soproga lekarnarja, obsodena na 14 dni zapor, ker je nedavno s avtom zavozila med vojaško gozdo ter precej občutno poškodovala nekega narednika in štiri druge godbenike. Prizadeti zahtevajo 200.000 Din odškodnine, o čemer se bodo pravdali še pred civilnim sodnikom.

— Pobegelj dijaški parček. Slabo klasificirani dijak ne »dezerтираjo« samo v Ljubljani, marveč tudi drugod. Železniški policijski komisariat v Vinkovcih je prijel Vojino Petrovičeva, učenka II. razr. gimnazije v Brckem, in Franja Reglerja, učenca III. r. meščanske šole v Sarajevu. Oba sta pobegnila radi slabih ocen v šoli, se znašla v Vinkovcih in se dogovorila, da skupno odideta v svet iskat dela in zaslužka. Policija je prekrizala njun načrt in oba vrnila staršem.

— Krvno, kožno in živčno bolni dosežejo z rabo prirodne grenčice »Franz-Josef« urejene prebavne razmere. Specialni zdravniški velikega slovesa potrjujejo, da so v vsakem oziru zadovoljni z učinkom staropreizkušene vode Franz-Josef. 14/L

— Nogavice, vezanino in žepne robove kupite najceneje v trgovini Osvald Dobeč, Ljubljana. Pred skofijo 15 in Sv. Jakoba trg 9. 40/L

Iz Ljubljane

— Iz Slova velikega župana dr. Baltića. Danes opoldne se je poslovil od uradništva velikega županstva g. dr. Vilko Baltić. V svojem nagovoru se je zahvalil uradništvu za vestno in pošteno poslovanje, ki je doseglo, da spada ljubljanska oblast danes med najbolj urejene v celni državi. V imenu uradništva se je poslovil od odhajajočega velikega župana vladni svte. g. dr. Andrejka. Nato je pozdravil uradništvo novi veliki župan g. dr. Vodopivec, ki je v svojem nagovoru poudarjal, da hoče poslovati hitro, točno in strogo nepristransko ter da pričakuje to tudi od uradništva, ki ga še posebno prosi, naj bo proti vsem strankam do skrajnosti vljudno.

— Iz Novi veliki župan ljubljanskih oblasti dr. Fran Vodopivec je v soboto 5. marca prevzel svoje poste. Veliki župan dr. Vodopivec bo sprejemal v svojem uradu stranke, izveniški praznike, vsak torek in petek od 8 do 10.

— Iz Odbor vlad. komisarija v Beograd. Vladni komisar mestne občine ljubljanske g. Mencinger je snoči z beogradskim brzovalkom odpoval v Beograd, da intervenira pri raznih ministrstvih v prilog mesta. S komisarijem sta odpovala tudi g. inž. Mačkovšek iz gradbenega oddelka in ravnatelj knjigovodstva g. Josip Vole. Gre v prvi vrsti za izplačilo kaldrmine, da se more spomladi nadaljevati s tlakovanjem ulic, dalje za stanovanjsko akcijo in aranžma glede 6% obligacijskega posojila,

za rešitev vprašanja regulacije Ljubljane, kar je sedaj aktualno z ozirom na proračunsko debato v Narodni skupščini itd.

— Iz Življenjski jubilej ljubljanskega meščana. Danes praznuje naš someščan g. Janez Nep. Röger 85-letnico svojega rojstva. Gosp. Röger je ustanovil l. 1860. znano trgovino na Ambroževem, prej Zitnem trgu, ki jo je pol stoletja uspešno vodil. Kljub svoji poklicni zaposlenosti se je vedno v obilni meri posvečal tudi dobrodelnosti. Skoraj 50 let je bil mestni oskrbnik ubožnih za Poljanski okraj, 26 let član mestne zdravstvene komisije in je z vneto sodeloval pri dolgotrajnih posvetovanjih povodom raznih epidemij ter glede naprave ljubljanskega vodovoda; v potresni dobi je opravljal težaven, večkrat razburljiv posel ubožnega očeta za dva mestna okraja. Z veliko vneto je aktivno sodeloval skoraj 40 let pri Vincencijevi družbi. G. Röger je tudi med ustanovniki in odborniki Društva za varstvo in oskrbo zanemarnjenih otrok ter je za svoje zasluge zabeležen v častni knjigi tega dobrodelnega društva. Ob enem je pokrovitelj mladinskega patronata. Sivolasemu jubilarju, ki šteje med najstarejše ljubljanske meščane in ki je gojil dobrodelnost v smislu prave krščanske ljubezni do svojega bližnjega ves čas svojega dolgotrajnega življenja, želimo, da bi ga Bog ohranil še nadalje čilega in zdravega do skrajne mere človeškega življenja.

— Iz Računovodstvo telefonske centrale Ljubljana 1 se je preselilo v nanovo prirejene prostore telefonske centrale. Dohod iz dvorišča, zadnja vrata. Ta oddelek ima začasno telefonsko številko 487.

— Iz Zanimivosti z ljubljanskega trga. Z ozirom na bližajočo se pomlad so se na ljubljanskem trgu že pojavile v veliki meri spomladanske cvetlice, zvončki, trobentice in celo vijolice. Mnogo je na trgu sedaj tudi raznih semen. Zelje se je v zadnjem času podražilo in sicer od 3,50 na 4 Din kg. Na trgu vlada precejšnje pomanjkanje kislega zelja. Kot razlog navajajo, da so jeseni mnogi izvozniki pokupili velike množine kislega zelja, ki so ga izvozili v Trst, Nemčijo in celo na Holandsko.

— Iz Smrtina kosa. Policijskemu nadzorniku g. Močniku je včeraj umrl 8-letni sinček Milan, učenec vadišnice na učiteljski. Pogreb bo jutri v torek ob 16. iz mrtvašnice splošne bolnice.

— Iz Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj: Jutri (torek) ob 8. zvečer bo nadaljeval g. Al. Potočnik svoje predavanje: Dvorski okraj v starih časih. Lokal: društvena knjižnica na Rimski cesti. Vstop prost. — Izobr. odsek.

— Iz Požar na Poljanski cesti. Snocih okoli 21.30 je nenadoma izbruhnil požar v skladišču peka Fr. Cerarja, na Poljanski cesti, ki je last g. Bizjakove. V skladišču se je nahajala večja množina moke, ki so jo še pravčasno odnesli iz skladišča, tako da je le mala količina moke zgorela. Nad skladiščem pod strobo je bila mrvica, ki je vsa pogorela. Poklicani in prostovoljni gasilci so bili takoj z motorno brizgalno na mestu ter požar v kratkem pogasili. Škoda ni velika.

— Iz Drobna policijska kronika. Policija je spravila od včeraj do danes pet oseb v policijske zapore; nekega Marka radi suma tatvine in vlačuganja, nekega Joahima P. radi zelo nedostojnega vedenja v javnem lokalu in tri sumljive ženske. Neki Janec M. je prišel v gostilno, naročil jedčice in pijače za 84 Din, a pozneje mesto plačila izrazil velikanski kraval in pretep.

Iz Maribora

— m Občni zbor Jugoslovensko-češkoslovaške lige v Mariboru se je vršil v soboto zvečer v Narodnem domu in je bil ob enem združen s proslavo rojstnega dne predsednika Masaryka. Zborovanje je bilo dobro obiskano in dostojna manifestacija jugoslovensko-češkoslovaške vzajemnosti. Poročila funkcionarjev so bila z odobravanjem sprejeta. Po oficijelnem delu se je ob sviranju orkestra češkega kluba razvila animirana zabava. V nedeljo se je vršila na češki osnovni šoli v Mariboru intima proslava Masarykovega rojstnega dne, pri katerih je nastopila mladina z deklaracijami.

— m »Kšelt je kšelt!« Tako vzklikajo Mariborčani, ki so zvedeli, da nameravajo klerikalci, ki so absolutni gospodarji v mariborski oblasti skupščini, najeti poslopje Zadrzne gospodarske banke v Mariboru za zasedanje oblastnega odbora. V Mariboru je ta vest vzbudila precejšnje ogorčenje. Znano je namreč, da je dvorana v Zadrzni banki tako neprimerna, da služi kvečjemu za klerikalne politične shode, društva pa se je izogibalo. Sedaj pa naj bi oblastna skupščina plačevala, da bi banki prišla na svoj račun. V Mariboru je dovolj drugih primernejših prostorov. Če pa hočejo klerikalci združiti oblastno skupščino s tajništvo SLS, potem pa sploh ni treba, da skupščina zaseda.

— m Škrlatna na vinarski šoli. Na vinarski šoli bi se imeli tokom tega tedna vršiti vinarski in kletarski tečaj. Ker pa se je na zavodu pojavilo več slučajev škrlatke, je pouk ukinjen

Občni zbor Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani

Ob lepi udeležbi delegatov iz cele ljubljanske oblasti se je vršil v nedeljo popoldne v dvorani Mestnega doma občni zbor Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, ki praznuje letos 25-letnico svojega obstoja.

Zborovanje je otvoril in vodil predsednik g. Engelbert Franchetti, ki je v svojem nagovoru pozdravil vse delegate in zastopnike, se spominjal umrlih borcev na obrtno-zadrugnem polju ter podal kratek pregled delovanja Zveze v preteklem letu, naglašujoč, da je storila Zveza v prid obrtništvu vse, kar je bilo v njeni moči. Na lanskem občnem zboru ustanovljena »Obrtniška samopomoč« lepo uspeva. Z ozirom na to, da se ustanovi slična organizacija tudi za mariborsko oblast, je omejila »Samopomoč« svoje delovanje samo na ljubljansko oblast. Zahvalil se je Zbornici za trgovino, obrt in industrijo za podporo in povod izkazano naklonjenost. V proslavo 25-letnice bo Zveza izdala brošuro, ki bo poleg opisa zveznega delovanja na zadrugnem polju vsebovala tudi slike za služnih obrtniških voditeljev in zadrugnih odborov. Oživila se bo akcija za zgradbo Obrtniškega doma dne 8. decembra, na dan obletnice pa se bo vršil slavnostni občni zbor.

Zelo obsežno in temeljito poročilo je podal zvezni tajnik g. Kaiser. Zveza šteje 52 članenih zadrug in je tekom minulega leta razvila živahno delavnost na vse strani, izvršila nebroj intervencij v najrazličnejših vprašanjih ter stala obrtništvu z dejanji in nasveti vedno ob strani. Posebno pažnjo je posvečala sušmarstvu ter omiljenju davčnih bremen. Pri volitvah v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo se je Zveza prizadevala, da se od teh volitev, ki predstavljajo izključno gospodarsko vprašanje, izloči politični moment. Poslavila je stanovsko listo, ki si je kljub gnojnim nasprotnikom priborila od 18 mandatov 12. Pri ustanovitvi državne Obrtne banke je Zveza aktivno sodelovala ter je bil njen načelnik g. Franchetti tudi izvoljen v upravni odbor, s čemur je Zvezi odnosno slovenskemu obrtništvu zagotovila kontrola. Glede obrtnega zakona v minulem letu ni zaznamovali nikakega napredka, kar je pač predvsem pripisoval vladajočim političnim razmeram. Vajeništvu je Zveza posvečala posebno pažnjo. Dosegla je spremembo utnega načrta za obrtno-nadaljevalne šole in poglobitev praktičnega pouka. Obrtno-zadrugno gibanje sicer polagoma, a stalno napreduje.

V imenu zbornice je pozdravil občni zbor tajnik g. dr. Pretnar, naglašujoč velik pomen obrtnih zadrug in zagotavljač Zvezi podporo Zbornice. Nato se je razvila o poročilih živahna debata, v katero so posegli zastopniki raznih zadrug. Govorniki so protestirali proti zavlačevanju delovanja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo kot najvažnejše gospodarske korporacije v Sloveniji, iznesli razne želje posameznih zadrug glede poglabitve dela in medsebojnih stikov ter žigosali malomarnost onih zadrug, ki ne vrše svojih dolžnosti napram Zvezi.

Računski zaključek, ki izkazuje 38.890 Din izdatkov, je bil soglasno odobren. Proračun za prihodnje leto izkazuje 57.100 Din izdatkov. Zvezna doklada ostane nespremenjena, t. j. za vsakega člana zadruga po 10 Din letno. Za one zadruge, ki štejejo nad 200 članov, pa se doklada pavšalno, da se tako omogoči pristop k Zvezi vsem zadrugam.

O obrtniški organizaciji je podal zvezni tajnik g. Kaiser izčrpno poročilo, ki naglašal potrebo kar najožje sodelovanja vseh obrtniških organizacij. Za obe slovenski oblasti naj bi se osnoval nekaj svetov, da bi se vsa obrtniška vprašanja reševala sporazumno. Posamezni govorniki so se tekom debate izrekli za to, da bi Zveza stopila v stike s sličnimi organizacijami v ostalih pokrajinah države, da bi tako prišlo sčasoma do enotne obrtniške organizacije za vso državo. Str-

kovno mišljenje o tem vprašanju je podal tajnik Zbornice g. Pretnar, naglašujoč, da za reševanje gospodarskih problemov ne kaže ustanavljati enotnih organizacij za vso državo, ker ima vsaka pokrajina druge in čisto si nasprotujoče interese. Taka vprašanja se najlažje rešujejo na kongresih, kjer se sešanejo zastopniki vseh pokrajin in se končne zahteve prilagode celotnemu položaju. Potrebne pa so čvrste stanovske organizacije, ki ta vprašanja dobro preučirajo in izdelajo primerne predloge.

V vprašanju volitev v obrtno sodišče, okrožni in osrednji urad za zavarovanje delavcev je občni zbor usvojil predlog odbora, da se pokrene akcija, da se sedanjim način volitev, ki zahteva ogromne materialne žrtve, spremeni tako, da bodo posamezne organizacije in sicer Zbornica za trgovino, obrt in industrijo za delodajalce in Delavska zbornica za delodajalce imenovale svoje delegate. S tem prikladi obe stranki do primernega zastopa, prihranijo pa se stroški za volitev.

Ob pol 13. je predsednik zaključil lepo uspeši občni zbor, ki je ponovno dokazal, da se naše obrtnišvo zaveda svojih nalog ter da se njegove organizacije vedno bolj krepe in poglobljajo pri reševanju važnih stanovskih zadev.

„Obrtniška samopomoč“

Včeraj popoldne se je vršil v dvorani Mestnega doma prvi občni zbor »Obrtniške samopomoči«, ki jo je sredi preteklega leta v svojem področju ustanovila Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani z namenom, da nudi svojem umrlih članov najnujnejšo podporo. Občnega zbora se je udeležilo 40 članov in članic.

Načelnik Zveze obrtnih zadrug g. Eng. Franchetti je podal pregledno poročilo o delovanju Samopomoči v preteklem letu. Opisal je razvoj socialne ustanove, njene cilje in je zlasti poudarjal, da sloni Samopomoč na principu: »Vsi za enega, eden za vse.« Ravno v tej ustanovi se najbolj kaže zdarnost in zavednost obrtnišva. Zveza obrtnih zadrug se ni ustrašila ovir in težavnega dela, ki je bilo zvezano z ustanovitvijo Samopomoči in po preteku pol leta, odkar je stopila ta ustanova v življenje, pokaže lahko na prav zadovoljive uspehe. Članov ima 901, kljub temu, da je moral odbor pri sprejemanju članov strogo paziti na to, da se ustanova ne bi izkoristila. Največ članov je v starosti 40 do 50 let. Umrljo je 10 članov, katerih svojem se je izplačala takoj po predložitvi uradnega mrtvaškega lista posmrtnina, dosega skupno 35.892 Din.

Občnemu zboru predloženi računski zaključek za leto 1926 izkazuje 12.000 Din vpisnine, 12.000 Din letnine in 45.840,60 prispevkov za smrtno slučaj; skupnih izdatkov pa 48.884,48 Din. Premoženje koncem leta 1926 je znašalo torej 21.158,12 Din.

Proračun za leto 1927 izkazuje 33.892 Din upravnih stroškov. Letnina se je določila na 15 Din. Odbor pa se je pooblastil, da pobere naknadne prispevke na letnini, če bi letnina po 15 Din za člana ne zadostovala.

Po odobru predložena sprememba pravil je bila z malimi spremembami soglasno sprejeta.

V odbor za poslovno dobo treh let se bili izvoljeni: Eng. Franchetti, Josip Rebek, Ivan Bernik, Milko Krapeš, Ivan Gjud, Matej Oblak (vsi v Ljubljani), Edvard Livie (Sevnica), Anton Petkovšek (Logatec), Alojz Čišarek (Ribnica) in Ivan Gogala (Jesenice). Namestniki: Ivan Brekvar, Ivan Mihalčič, Ivan Jakopič (vsi v Ljubljani), Ludovik Slanšek (Kraško), Lovro Turk (Zagorje), I. Vogrinč (Brežice). Računska preglednika: Ludovik Baraga, Jožef Hribar (Ljubljana), namestnik: Josip Sever (Ljubljana).

priznani izložbi. Tako imajo predmeti, razstavljeni na teh razstavah, pravico uživanja prvenstva v smislu paragrafov 90, 107 in 113 zakona o zaščiti industrijske svojine.

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina

Uvoz v l. 1926. in izvoz v januarju 1927.

Generalna direkcija carin je objavila končne podatke o našem izvozu v preteklem letu. Celokupna vrednost je znašala 7.631.779,276 papirnatih ali 96.660,758 zlatih dinarjev. Kakor smo že poročali, je bil naš uvoz lani po vrednosti za 186,418.000 papirnatih dinarjev manjši kot izvoz. Po vrednosti zavzemajo v našem uvozu prvo mesto rastlinske in živalske snovi, odnosno izdelki iz njih, ki smo jih uvozili za 2.773.128,870 dinarjev ali 36,3 % celokupnega uvoza. Na drugem mestu so po vrednosti kovine in kovinski izdelki. Teh smo uvozili lani za 893.693,870 Din ali 11,7 % celokupnega uvoza. Na tretjem mestu so poljedelski proizvodi, na četrtem stroji, aparati in prevozna sredstva, na petem mineralna olja, na šestem kemični in apotekarski proizvodi, na sedmem proizvodi živinoreje itd.

Celokupna vrednost našega izvoza v januarju letošnjega leta je znašala 483 milijonov 784.161 papirnatih ali 44.155,394 zlatih dinarjev proti 566.616,590 papirnatih ali 51.840,035 zlatih dinarjev v januarju lanskega leta. V primeri z lanskim letom je torej naš izvoz v letošnjem januarju nazadovol za 82.837,429 papirnatih ali 7.784,641 zlatih dinarjev (za 14,83 %). Tudi po teži se je naš izvoz letos zmanjšal, in sicer za 43.309 ton ali 12,10 %. Po vrednosti zavzema v januarju v našem izvozu prvo mesto gradbeni les, ki smo ga izvozili za 56 milijonov 844,419 Din. Na drugem mestu so prašiči (51.958,410 Din), na tretjem koruza (44.086,615 Din), na četrtem sveže meso (43.132,310 Din), na petem jajca (31.780,944 dinarjev), na šestem goveja živina (29 milijonov 792,240 Din), na sedmem pšenica (21.850,041 Din) itd.

g Sejem krzna se ponovno vrši 21. t. m. na velesejmu v Ljubljani. Zadnji tak letošnji sejem meseca januarja je bil zelo ugoden in so oni lastniki koč divjih živali, ki so jih zaupali v prodajo Lovski zadrugi ali Velesejmu, svoje blago prodali povprečno za 100 Din pri čem dražje kot sicer raznim prekupcem. Kdor ima še kaj takega blaga, naj ga nemudoma pošlje v Ljubljano na velesejem. Za kupce je poskrbljeno.

g Ljubljanski velesejem — uradno priznana razstava. Minister trgovine in industrije je priznal VII. ljubljanski vzorčni velesejem od 2. do 11. julija in II. pokrajinsko razstavo od 10. do 19. septembra kot uradno

Iz Celja

— c Splošna gradbena zadruga v Celju je imela v petek zvečer v Celjskem domu svoj I. redni občni zbor. Iz poročila, katerega sta o prvih poslovnih mesecih podala načelnik zadruga notar g. Avgust Drukar ter tajnik in blaginjak g. Franjo Jošt, je bilo razvidno lepo delo, ki ga je na polju gradnje stanovanjskih hiš izvršila zadruga v prvih sedmih mesecih svojega obstoja. Postavilo se je šest enostanovanjskih hiš in sicer 2 na Jožefovem hribu, 4 pa deloma v mestnem ter okoliškem teritoriju. Prišlo je po se za letošnje leto še novi interese, ki nameravajo zidati tekom leta. Težava je samo s kreditom, ker mestni magistrat ovira izplačila pri mestni hranilnici kljub temu, da je mestni občinski svet sklenil garancijo občine za en milijon dinarjev pri Mestni hranilnici ter je ta sklep odobril tudi že veliki župan Na ta način se gradbena akcija od strani mestnega magistrata ne pospešuje, temveč ovira. Pri gradbi hiš se ni bati nikake izgube, ker vsak zadrugnik, ki zida, itak poda zadostno garancijo s tem, da mora položiti 20% lastnega kapitala ter plačati sam tudi stavbišče. Poročila načelnstva so zadrugniki z odobravanjem sprejeli na znanje in podelili načelnstvu absolutorij. Vršile so se na to volitve. V načelnstvo so bili izvoljeni g. notar Drukar Avgust, Leskovšek Franjo, Jošt Franjo, Pajk Karl, Rebek Tonček, Tramscheg Franjo in Velohvar Franjo. V nadzorstvo gg. Burger Fran, Cerlini Drago in Golčer Jernej. V razsodišče gg. dr. Božič Anton, Fran Čuk, Konrad Gologranc, Rutar Albert in Vrtovec Filip. Razpravljalo se je nato o ev. spremembi pravil. G. Bizjak, krojaški mojster v Celju, je stavil k tej točki nekaj predlogov, o katerih se je razvila živahna debata. Končno je došlo do zaključka, da ostanjejo pravila kakor doslej, pač pa bo načelnstvo stavljene predloge uvaževalo kot dobrodošle nasvete. Občni zbor je potekel stvarno in v popolnem soglasju. Potrebno je, da se bo tudi v bodočem letu soglasno delalo v zadrugi, ker je na ta način možen krepak in zdrav razvoj te prekornostne in prepotrebne za druge.

To in ono

Senzacionalna aretacija v Parizu

V noči od sobote na nedeljo 27. februarja so vlomili neznani zločinci v kapelico seminarja v Issy-les Moulinaux pri Parizu. Odnegli so za 100.000 frankov raznih cerkvenih dragocenosti. Toda njihovo veselje ni trajalo dolgo, kajti že v ponedeljek so bili vsi trije vlomilci pod ključem. Izsledil jih je pariški policijski komisar Benoit, ki je bil že mesec dni poprejšnji opozorjen, da se pripravljajo na vlom. Policija je zasledovala nekega Jena Glauzija z Rodesa, sina zelo poštene in ugledne rodbine. Pred tremi tedni so ga detektivi prijeli v hipu, ko se je spuščal raz strehe cerkve sv. Nikolaja v Chardonu. Ker pa niso našli pri njem ničesar, kar bi pričalo, da je imel slabe namene, so ga izpustili.

Glauzi se je tudi pozneje rad potikal okrog cerkva, zlasti okrog seminarja v Issy-les Moulinaux. Čim je policija izvedela za vlom, je komisar Benoit odredil, naj Glauzija aretirajo. Mož je hotel z obsežnim paketom baš stopiti v avtomobil, ki so ga redarji prijeli. Brez obotavljanja je priznal, da nosi v paketu kelihe, ciborije in druge dragocene cerkvene predmete. Na policijskem komisariatu je izdal tudi svoja tovariša, nekega Ludvika Chopeta, ki je bil aretiran na domu, in Charlesa Droueta, 20letnega elektrotehnikarja, ki so ga izsledili v baru.

Glauzi je izpovedal, da je najel s tovarišema avtomobil, s katerim so se odpravili v okolico Pariza, kjer so izvršili vlom. V soboto popolnoma so preplezali zid in Chopet je ostal na straži, dočim sta njegova tovariša razbila okno in zlezla v cerkev. Glauzi po vladu ni izgovarjal časa, kajti na kelihih in moštrancih po aretaciji ni bilo več briljantov, rubinov, ametistov in drugih draguljev.

Ford noče napisati oporoke

Ko je praznoval znameniti izumitelj Edison nedavno svoj 80letnik, mu je prišel kot staremu prijatelju čestitati tudi kralj avtomobilov Ford. Ameriški novinarji so porabili to priliko in vprašali Forda, kaj namerava početi s svojim ogromnim premoženjem. Ford je odgovoril, da oporoke še ni napisal in da je sploh ne misli napisati čes, da bo imel do smrti dovolj dela in da o takih rečeh nima kdaj razmišljati. Na ponovno vprašanje novinarjev, kaj bo z njegovim premoženjem po njegovi smrti, je milijarder flegmatično odgovoril:

«Aha, vi bi radi vedeli, ali nameravam komu zapustiti svoje premoženje. Niti na misel mi ne pride, da bi tekmoval s prijateljem Rockefellerjem. Doslej še nisem ustanovil nobene štipendije, niti dobrodelnega zavoda in tudi v javnost nisem silil kot pokrovitelj umetnosti ali znanosti. V nasprotju z večino ameriških milijonarjev nisem nikoli v znatni meri podpiral dobrodelnih in socialnih ustanov. Lahko vam rečem, da tudi v bodoče ne mislim nastopati v javnosti kot mecen in da tudi v oporoki ne bom zapustil večjega zneska v dobrodelne namene.»

«Po mojem mnenju — je nadaljeval Ford presenečenim novinarjem — je škoda igrati vloge mecena. To je opij, ki ubija in uspava inicijativno. Mecen dosežejo večinoma baš nasprotno, kar so nameravali, ker vzamejo siromakom veselje in voljo do produktivnega dela. Že od nekdaj sem bil nasprotnik vsake dobrodelnosti, pri kateri igra glavno vlogo miloščina. Po mojem prepričanju bi ne smeli gojiti običajne do-

brodelnosti zastarelega kova, marveč bi morali ustvarjati in omogočati ljudem pogoje za produktivno delo. Razdajati denar je zelo lahko. Pri tem niti možgani ne trpe. Napraviti iz nič nekaj, omogočiti ljudem delo in zaslužek, pa ni tako lahko. Zato se bogataši starajo in novega sveta navdušujejo za miloščine in darove, pri tem pa pozabljajo na drugo, važnejšo nalogo. Kar se tiče mojega premoženja in mojih podjetij, je že vse poskrbljeno, da bodo tudi po moji smrti uspešno obratovala. Zato ne čutim potrebe, da bi napisal oporoke.»

Carjeva hči — nuna?

Od usodne noči, ko je bila v Jekaterinburgu umorjena carska rodbina, je minilo že deset let. Ves ta čas se širijo po inozemstvu vesti, da je ena carjevih hčera ostala pri življenju in da živi pod tujim imenom neke v inozemstvu. Kodanjski list «Politiken» je priobčil te dni senzacionalno poročilo o pobegu najmlajše carjeve hčerke Anastazije. Kakor znano, je krvnik Jurovski 16. junija 1917. izvedel carsko rodbino iz njenega zavetišča za mestom pod pretravo, da ji preti nevarnost. V gozdu za mestom je 12 oboroženih mož vse člane carske rodbine ustrelilo. Veliki knez Aleksej, ki po prvem strelu ni umrl, je bil ubit s puškinim kopitom. Njegova najmlajša sestra je bila samo težko ranjena. Morilci carske rodbine so jo nekam odnesli, dočim so trupla ostalih članov carske rodbine pometali v jamo. Kmalu po umoru se je razširila vest, da je rešil najmlajšo hčerko neki vojak, ki se mu je pri pogledu na nedolžne žrtve omehčalo srce.

V Kodanju se je vrnil nedavno danski državljani Georg Arnet, ki trdi, da je govoril z veliko kneginjo Anastazijo nekaj dni po masakriranju carske rodbine v Jekaterinburgu. Začetkom svetovne vojne se je mudil Arnet v Sibiriji, kjer je kot trgovski zastopnik nakupoval kožuho. Ker je bil rodom Nemec, so ga ruske oblasti po vojni napovedi kot civilnega ujetnika odpeljale v Tobolsk. Ko je izbruhnila revolucija, je bil strmojavljenci car prepeljan najprej v Tobolsk, kjer so spočetka ravnali z njim in njegovo rodbino še dokaj lepo. Car in carica nista smela zapustiti hiše, v kateri sta bila internirana, ostali člani so pa lahko svobodno hodili po mestu. Civilni ujetniki so občevali s člani carske rodbine in tako se je Arnet nekega dne seznanil z veliko kneginjo Anastazijo. V tem času je bil Arnet osvobojen ujetništva in odpotoval je v mesto Bijsk v južni Sibiriji, kjer je dobil službo pri neki sibirski trgovski družbi.

Leta 1919. je prispel v Bijsk ravnatelj Knud Berg, ki je hotel likvidirati ondotno dansko trgovsko družbo. Pozimi istega leta je prispel v Bijsk vladni svetnik Koefoet, ki mu je bila poverjena naloga, da spravi iz Rusije danske državljane. Po njegovem odhodu je pošiljal danske transporte v Vladivostok tajnik Biegrad, ki je pozval tudi Arnet, naj z drugimi rojaki zapusti Rusijo. Arnet si je izposloval od boljševikov dovoljenje in se pripravil na odhod. Ko je bil že določen dan odhoda, je prišla k njemu žena bogatega ruskega trgovca Gočeva in ga vprašala, da bi bil pripravljen pomagati neki odlični ruski dami pobegniti iz Rusije. Arnet je stanoval dalj časa pri trgovcu Gočovu in zato je obljubil izpolniti njegovi ženi to željo. Gospa ga je prosila, naj nikomur ne pove, kaj namerava storiti.

Pozneje je Arnet izvedel, da je dotična dama najmlajša carjeva hčerka Anastazija, ki se je skrivala v bližnjem

samosstanu kot nuna. Arnet je prosil Gočova, da bi se smel sesti z njo, in ko mu je bilo dovoljeno, je carjevo hčerko takoj spoznal. Spremljala sta jo dva gospoda v civilni obleki. Arnet je spoznal, da sta to dva bivša ruska častnika. Velika kneginja je bila sicer ostrižena in njen obraz se je zelo izpremenil, toda Arnet jo je dobro poznal iz Tobolska. Da bi bil omogočen njen pobeg iz Rusije, se je morala formalno poročiti z Arnetom. Določen je bil dan poroke, toda naenkrat so boljševiske oblasti odredile, da se morajo Danci takoj odpeljati iz Rusije. Za poroko ni bilo časa in tako se je moral Arnet odločiti za takojšnji odhod ali pa za nadaljnje bivanje v Rusiji. Sklenil je odpotovati v domovino. Pred odhodom se je še enkrat sestal z zagonetno nuno. Ravnatelj Berg potrjuje vse, kar je Arnet izpovedal. Arnet je poslal uredništvu «Politiken» tudi fotografijo dotične nune, ki je zelo podobna veliki kneginji Anastaziji.

Grozodejstva ciganske tolpe

Poročali smo že, da je bila na Slovaškem aretirana ciganska tolpa, ki je dolgo nekažnovano ropala in morila po vzhodnih krajih Slovaške in Podkarpatske Rusije. Ko je bil umorjen trgovec Peter Rusnakov, se je začelo orožništvo zanimati za sumljivo cigansko družbo in kmalu je bil kolovodja tolpe Aleksander Filke pod ključem. Mož je v preiskovalnem zaporu izdal svoje tovariše, ki so jih orožniki po vrsti izsledili in aretirali.

V kronološkem redu ciganskega masakriranja je zabeleženih 12 žrtev. Začetkom oktobra 1923 je bil umorjen in oropan delovodja konzumnega društva Andrej Imling. Njegovo truplo so našli. Aretiran je bil po krivem obdolžen domačin, ki je pozneje dokazal svoj alibi. Mesec dni pozneje je bil umorjen neki neznanec, ki se je vračal iz gozda. Njegovo truplo so skrili cigani v gozdu. Tretja žrtev je padla 20. maja 1926 pri Prešovu. Bil je to 14letni učenec Onderč, ki je šel v bližnji studenec po vodo. Cigani so dobili pri njem samo kosček slanine in kruha. Umor se jim torej ni izplačal. Osumljen je bil prvotno neki bebasti mladenič, ki se nahaja zdaj v norišnici. Nekaj tednov pozneje je padla pod udarci ciganske sekire neka ženska iz Ketenpusta med Moldavo in Jasom. Njenega trupla niso mogli najti. Kot corpus delicti ima sodišče krilo nesrečne žrtve, ki je ležalo v potoku, tekočem mimo ciganskega taborišča. Istočasno je bila umorjena pri Jasovu neka druga ženska. Tudi o nji priča samo modro krilo, najdeno v ciganskem taborišču. Nekaj dni pozneje je bila umorjena v Turni tretja neznana ženska, o kateri pa niso zapustili morilci nobenih sledov. Iste jeseni so spravili s sveta neznanega mladeniča, ki je nesel po cesti zajoj tobaka in pletenke vina. Orožniki so našli samo njegov suknjič. Lani na sveti večer so umorili cigani četrto neznano žensko. Njeno truplo je brez sledu izginilo. Pač pa so našli orožniki njeno ruto, košuljo in nogavice, ki so jih nosili cigani. Začetkom letošnjega leta je bila umorjena v istem gozdu petna neznanca. Sledov tega zločina sploh ni.

Ciganska grozodejstva so doseglo svoj vrhunec letos 18. januarja v Mokrancah, kjer so umorili siromašnega drvarja Kočerho in njegovo gospodinjico Rigoro. Nagrada za zločin jim je bila drvarjeva pelerina, ki so jo prodali za par kron. Zadnji je padel pod cigansko sekuro delovodja Rusnak, pri katerem so našli cigani 1000 Kč.

Iz tega pregleda je razvidno, da so orožniki točno ugotovili samo pet žrtev. Od štirih žrtev so našli samo dele obleke, o ostalih pa sploh ni duha ne sluha. Oblasti domnevajo, da so bile postale žrtve madžarski državljani.

Zagonetko je pojasnil prvi gluhonemi cigan Rybar, ki je med vsemi aretiranci edini pismen. Napisal je priznanje, v katerem pravi, da so cigani nekatera trupla skuhali in pojedli. To grozno priznanje je potrdilo 12 glavnih članov ciganske tolpe. Omeniti je treba, da so preiskovalni organi zaslišali vsakega cigana posebej, tako da je medsebojno prigovarjanje izključeno. Izpovedi vseh ciginov se strinjajo v tem, da so skuhali in pojedli trupla štirih žensk in enega mladeniča. Ljudožrske gostije so se vršile deloma v ciganskem taboru v Moldavi, deloma pa na kraju zločina. Človeško meso so kuhale žene ciginov Filkeja, Čamera in Rybara.

× **Moralne prisilnosti v Budimpešti.** Ponovno smo že poročali, kako madžarska vlada s policijskimi ukrepi dvignila moralo prebivalstva. Pri tem postaja policija že naravnost smešna; v soboto n. pr. je odstranila iz izložb umetnostnih trgovin vse nedovoljno oblečene slike in zlasti tudi vse kipe, posnetke starogrških umetnin. Iz izložb so morale izginiti tudi vse knjige, ki imajo na platnicah preveč dekoli, tirane slike, med njimi tudi svetovnoznana dela iz umetnostne zgodovine.

× **Senzacionalen umor v Kairu.** V petek zjutraj so našli v njegovem stanovanju ustreljenega največjega kairskega trgovca Salomona Sicuela. Umoril ga je neki italijanski šofer, ki je odnesel iz stanovanja razne predmete v vrednosti 2 milijonov dinarjev. Morilca so že aretirali.

× **Avtomobilski dirkač Thomas se je ubil.** Najznamenitejši angleški avtomobilski dirkač Thomas je skušal v petek potolci v Pendinu svetovni hitrostni rekord, ki znaša 174.224 angleških milj. Vozil je s hitrostjo 250 km na uro. Naenkrat je sfrčal njegov avtomobil v zrak, se dvakrat prevrnil in vnel ter padel zopet na tla. Na kraj nesreče so prihiteli ljudje, ki se jim je nudil grozen prizor. Thomasovo truplo je bilo docela razmesarjeno; glava je ležala nekaj korakov od avtomobila, avtomobil sam se je popolnoma razbil.

Darujemo za spomenik kralja Petra Osvoboditelja!

Dogavice

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše
zato najcenejše

Vse dosedanje predstave popolnoma razprodane! Hitite, da ne zamudite najlepši vefilm sezije 1927/28

LJUBAV, ki ubija ...

V glavni vlogi najlepša žena Francoske, najbolje plačana filmska zvezda, očarajoča lepa

Hugette Duflot

Salon • Orijent • Razkošje in sijaj. Bogata oprema. — Najnovejša toaleta. Glavna sezija v slovitom francoskem kopališču Biarritz. — Pariz • Bordeaux • Senegal • Maroko. — Krasna vsebina. Kolosalna režija. — Izvrstna igra. — Lepi igralci. Divni naravni posnetki. Preskrbite si pravočasno vstopnico za to sijajno filmsko delo. Predstave s kompletnim orkestrom se vrše ob:

4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Elitni Kino Matica, najudobnejši kino v Ljubljani. Tel. 124.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je naš sin, brat in stric

Bruno Favai

državni uradnik in rezervni podporučnik

danes ob 5. zjutraj po dolgi in mučni bolezni v 28. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v sredo, 9. marca ob 15. iz hiše žalosti, Medvedova ulica 38, na pokopališču sv. Križu.

V Ljubljani, 7. marca 1927.

Zalujoča rodbina Favai

Broj 1478/27.

Natječaj za mesto gradjevnog inženjera

Kod gradskog poglavarstva u Banjoj Luci ima se popuniti mesto gradjevnog inženjera u VIII. činovnom razredu sa sistemizovanim berivima.

Namještenje je prve godine privremeno a definitivno će namještenje uslijediti prema uspješnom službovanju prve godine.

Osim plate davaće se i nagrade prema izvjesnim postignutim uspjesima u službi.

Natjecatelji koji moraju biti naši državljani, neka svoje propisno taksirane molbe podnesu ovoj gradskoj opštini najdalje do 30. aprila 1927 i molbi prilože:

1. Krštenicu (rodni list);
2. domovnicu;
3. Svjedočbe (diplome) o stručnoj školskoj spremi;
4. svjedočbe o dosadanjem službovanju kroz najmanje pet godina;
5. svjedočbe o moralnom vladanju;
6. uredovnu liječničku svjedočbu.

Kompetirati mogu i penzionisani inženjeri, s kojima bi se utomačio honorar prema nagodbi.

Gradsko poglavarstvo Banjaluka

dne 22. II 1927.

Najboljše in najcenejše čevlje

kupite pri A. Gorše, Stari trg št. 15. 42/L

Oglejte si

najnovije šivlene KLOBUKE in SLAMNIKE od Din 100.— naprej v modnem salonu — Stučky-Maske, Ljubljana, 536 dovska ulica 3.

Enonadstropno hišo

z več stanovanji, gostilniški lokal, ne daleč od železniške postaje na Stajerskerj z inventarjem vred takoj naprodaj. — Ponudbe pod «Hiša 543» na upravo «Sl. Naroda».

Blagajničarka

večša slovenskega in nemškega jezika — išče službo v večji restavraciji ali kavarni. — Dopisi pod «Blagajničarka/558» na upravo «Slov. Naroda».

Za svojo tehnično centralo v Vevčah pri D. M. v Polju — iščemo s takojšnjim službenim nastopom

izurjeno stenotipistinja

popolnoma večšo slovenske in nemške stenografije in stroje-pisja. Naturalno stanovanje s prosto kurjavo in razsvetljavo zasigurano. Naše državljanstvo in daljša praksa pogoj. — Ponudbe s prepisi spričeval in navedbo zahtevkov je vložiti na tajništvo Združenih papirnic, Ljubljana, Dunajska cesta št. 1. 553

Prazno sobo

s souporabo kuhinje — išče miren zakonski par brez otrok. Ponudbe pod «15. marec/555» na upravo «Slov. Naroda».

Kompletna spalnica

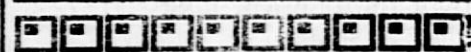
iz mehkega lesa — radi selitve takoj naprodaj. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Spalnica/557».

Plačilni natak

vešč vseh jezikov, z večletno prakso — išče službo v večjem hotelu ob morju. — Ponudbe pod «Natak/556» na upravo «Slov. Naroda».

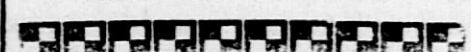
Potnik

galanterijske stroke, pri odje-malcih priljubljen, v še ne od-povedani službi — želi preme-niti mesto. Sprejme tudi drugo stroko. — Cenj. ponudbe pod «Dober potnik/559» na upravo «Slov. Naroda».

Dvignite pisma

v upravi «Slov. Naroda»: «A. M. 7»; «Carica Teodora»; «Družabnik 321»; «Dobro kolo 48»; «Klavir 461»; «Lokal 397»; «Nizka cena 462»; «Služkinja 388»; «Sigurnost 382»; «Solska izobrazba 192».

Otvoritev čevljarske delavnice

Naznanjam, da sem poleg svoje trgovine s čevlji otvoril še

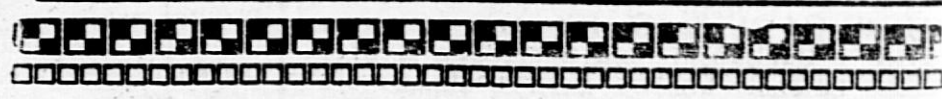
špecialno delavnico za popravilo čevljev

Sprejemajo se v popravilo čevlji vseh tovarniških znamk in popravila snežnih čevljev ter tudi izdelava vseh vrst čevljev po meri.

Vsa dela se izvršujejo pod vodstvom poznane strokovnjaka g. M. Peternela. Naročila in popravila se sprejemajo v trgovini čevljev Sv. Petra cesta 6.

Se priporoča

M. TREBAR, - Ljubljana
Sv. Petra cesta 6

Makulturni papir

kg a Din 5.—

prodaja uprava «Slov. Naroda»

